

Skupina Arriva se rozloučila s autobusy Karosa

22.03 2021 19:04, Vojtěch Mařík, Autobusy

Autobusy původní české značky Karosa postupně vyklízejí pole působnosti. Od 1. 1. 2007 byla někdejší Karosa ve Vysokém Mýtě přejmenována na Iveco Czech Republic. Tím zmizelo i logo s písmenem „K“ a vozidla nadále nesla symbol delfína Irisbusu, který později vystřídalo logo Iveco (potažmo Iveco Bus). Poslední modely autobusu, které logo Karosy nesly, byly vozy řady Karosa 900.

Ta vznikla po předchozích pokusech o hledání nového modelu městského autobusu jako v podstatě z nouze ctnost pouze coby inovace původního typu Karosa řady 700, jenž už byl v devadesátých letech beznadějně zastaralý a nemohl konkurovat západní produkci. Po několika úvahách o směřování výrobního programu se nakonec přistoupilo k omlazení původního typu pomocí faceliftu, který se zrodil ve velmi krátkém čase. Inovovaný autobus byl označen jako řada 900, přičemž premiéra se konala v Paříži v květnu 1995 (městský model B 931), načež byla dodána do Prahy první desetikusová ověřovací série, na níž již od října 1996 navázala sériová výroba. Mimo městské verze vznikly také další odvozené varianty (linková, dálková, školní provedení, kloubová atp.).

Domovem původně „bosákovských“ Karos byly příměstské linky PID vyrážející z pražského Smíchova. Pravidelně se tak objevovaly například na 392 mezi Prahou, Dobříší a Příbramí, jak je dobře patrné i ze snímku vozu ev. č. 9639 vyrobeného roku 2006. (foto: Vojtěch Mařík)

Ačkoli se původně počítalo s tím, že produkce autobusů inovovaného typu bude pouze dočasným řešením pro naplněnost výroby vysokomýtského závodu, ukázaly se vozy stavějící na původním vývoji Karosy jako velmi dobrý prodejní artikl na francouzském trhu, kde se autobus ujal především v roli školních vozů (s obchodním jménem Récreo). Svým úspěchem zastínily vozy z Vysokého Mýta zcela vlastní model Renaultu s obchodním názvem Tracer (vyráběný od roku 1991), s nímž se přitom v jednom ze scénářů počítalo právě jako s náhradou „devítistovek“.

Nakonec nabraly události přesně opačný směr – Renault ukončil v roce 2002 výrobu vozů Tracer a na trhu je vedle vlastního francouzského modelu Ares nahradil další modernizací české Karosy v podobě řady 950 (opět pod pojmenováním Récreo v případně školních vozů a dále pod pojmenováním Axer pro meziměstské linky). Po řadě 930 (resp. 940 v případě článkové verze) tak od roku 2001 (sériově od r. 2002) přišla řada 950 (potažmo 960 v případě článkové verze). Ta se udržela ve výrobním programu až do roku 2006, tedy výrazně déle, než bylo původně plánováno. Hřebíčkem do rakve pro vozidla vycházejícího z původní československé strojírenské školy byl až příchod emisní normy EURO IV a také legislativní změna umožňující pro potřeby MHD nakupovat pouze vozidla s nízkou podlahou, resp. alespoň částečně nízkou podlahou.

Poslední autobusy řady 900 byly z Vysokého Mýta expedovány počátkem roku 2007. Od jejich předání zákazníkům tak letos uplynulo již dlouhých 14 let. Není divu, že se postupně stávají na našich silnicích i tyto vozy raritou. Loni opustily poslední kusy například flotily velkých městských dopravců v Praze a Ostravě, postupně se však vytrácejí také ze služeb linkové dopravy, což je v řadě oblastí umocňováno novými soutěžemi na dopravní obslužnost. Loni tak například jako mávnutím kouzelného proutku zmizely staré Karosy z celého Plzeňského kraje. Letos se s nimi rozloučil z velkých dopravců již BusLine a nyní byly vyřazeny poslední kusy také v rámci skupiny Arriva.

Poslední mohykán v Arrivě City, vůz ev. č. 9212 (1AI 8875) vyrazil poprvé na trasu v listopadu 2005 u tehdejšího NERABUSu, který obsluhoval spojení Neratovic s Prahou nebo okolními obcemi. Své domovské působiště opustil v květnu 2019 po zkapacitnění linky PID 348 kloubovými vozy. Po půlročním angažmá v satalické provozovně se vůz přesunul na svazek linek, vyrážejících do středočeského kraje od stanice metra Opatov. Občas (zejména o víkendech) se ale objevil i na jiných linkách. Podobně tomu bylo i v sobotu 26. dubna 2020, kdy toho času již poslední Karosa Arrivy City jezdila na lince 383, na jejíž konečné ve Struhařově byla zachycena. (foto: Vojtěch Mařík)

Arriva v rámci České republiky působí v autobusové dopravě pod pěti značkami – na východě republiky v oblasti Olomouckého a Zlínského kraje a s torzem původního impéria v kraji Moravskoslezském působí Arriva Morava, v oblasti Pardubického kraje s přesahy do krajů sousedních nalezneme Arrivu Východní Čechy, v Praze a Teplicích jsou autobusy pod značkou Arriva City, ve Středočeském a Plzeňském kraji vládne Arriva Střední Čechy a pod původní značkou je nadále zachována stále společnost ČSAD MHD Kladno, jejíž pole působnosti vyplývá z názvu firmy. V součtu má mít skupina v České republice okolo 2 200 autobusů. Značka Karosa mezi nimi již chybí.

V rámci Arrivy Morava se nejdéle udržely v provozu autobusy s obchodním jménem Axer, tedy model Karosa C 956, což bylo meziměstské dálkové provedení slavné „devítistovky“. Poslední kusy sloužily jako provozní zálohy a své pozice vyklízely postupně během roku 2019. Poslední vůz (C 956.1076) v délkové variantě 12,8 m se však dožil až konce roku 2020. Šlo o autobus výrobního čísla 8111 z roku 2004, který byl využíván do konce roku 2019 jako záloha pro komerční linku v Přerově, načež byl až do prosince 2020 veden jako provozní záloha ve Slavičíně na Zlínsku. Se začátkem platnosti nových smluv pro dopravní obslužnost Zlínského kraje byl vůz vyřazen a momentálně je dislokován v jiném areálu Arrivy Morava, do linkového provozu s cestujícími však již nezasáhne.

Arriva Východní Čechy používala jako jediná z koncernu celočervený lak, o kterém se po vzoru mateřské DB chvíli uvažovalo jako o laku firemním. Pyšnila se jím i Karosa C 954.1360 1E3 5854, která v létě 2018 plnila funkci cyklobusu. Zachycena byla poblíž městečka Proseč na severním okraji Žďárských vrchů. (foto: Vojtěch Mařík)

U Arrivy Východní Čechy ukončily vozy v městském provedení svou životní pouť na přelomu let 2018 a 2019 ještě dlouho před odchodem dopravce z MHD Kolín. Pomyslnou větev pod zbývajícími dvanácti linkovými vozy pak podlomily v loňském roce dodávky autobusů SOR z Arrivy Morava v kombinaci s neustále více se projevujícím nevyhovujícím technickým stavem. Podzimu se tak dožily už jen dva vozy, začátkem října odešla do asfaltového nebe patnáctiletá C 954E.1360 v. č. 10281 z provozovny Svoboda nad Úpou, na konci měsíce pak dojezdila v provozovně Nové Město nad Metují o rok mladší (2006) Karosa C 954E výrobního čísla 12081.

V Teplicích s cestujícími vozy Karosa fakticky dojezdily až na dvě výjimky již před reorganizací a sloučením s Arrivou Praha (dohromady později Arriva City) v červnu 2017. Z původních vozů ještě v laku DP Teplice zbyl v primární roli vozidla autoškoly vůz B 952E.1718 ev. č. 377 (v. č. 10324), jenž zasahoval příležitostně i do běžného provozu. Ještě do konce roku 2016 pak bylo s notnou dávkou štěstí možné se setkat se záložním vozem B 952E.1716 ev. č. 381 původem z Banské Bystrice.

Teplická Karosa B 952E.1718 ev. č. 384 původem z Třince byla dne 29. prosince 2017 zachycena v obratišti Nová Ves na trolejbusové lince 108. Nejvyšší horou v pozadí je Milešovka, která je se svými 837 metry i nejvyšším kopcem sopečného Českého středohoří. (foto: Matěj Stach)

Vysokomýtská značka však v Teplicích nabrala druhou mízu a po vyřazení záložní „Slovenky“ se v lázeňském městě pod Krušnými horami zjevila „moravská“ Karosa B 952E.1718 ev. č. 384 (v. č. 9902), ke které se v červnu 2018 přidaly její dvě sestry pod čísly 469 a 470. S výjimkou vozu ev. č. 469 dojezdily „moravské“ Karosy v Teplicích obratem v září téhož roku po skončení tradičních městských trolejbusových „velkovýluk“. Jmenovaná Karosa pak v provozu dožila v roce 2019 a vůz ev. č. 377 opět v teplické provozovně Arrivy City osiřel. Autoškolní Karosa nakonec ukončila své teplické působení v prosinci 2020 a letos v únoru si našla nový domov u dopravce Baronetto, kde bude nadále plnit funkci výcvikového vozu.

Mezi posledními Karosami Arrivy Střední Čechy v provozovně Kosmonosy byl i Axer 3S2 1779, který byl své poslední provozní období doma na lince Mladá Boleslav – Benátky nad Jizerou – Kropáčova Vrutice. Tam ho zachytil fotograf mezi zastávkami Dolní Slivno a Dolní Slivno, Slivínko 8. 3. 2021. Tehdy ještě nikdo nevěděl, že se bude jednat o jednu z posledních možností vůz zachytit na lince, tři dny poté byl vyřazen. (foto: Vojtěch Mařík)

V Praze byl posledním vozem ve službách Arrivy City vůz Karosa C 954E.1360 evidenčního čísla 9212 (v. č. 9065) z roku 2005. Jeho posledním působištěm byla oblast jižně od Prahy (ve směru na Vestec, Jesenici, Říčany atp.). V provozu se naposledy vůz objevil s koncem platnosti technické kontroly dne 19. 2. 2021 s vizí, že dojde kvůli akutnímu nedostatku autobusů k jeho bleskovému znovuoživení. Z toho záměru však velmi rychle sešlo a osud vozů Karosa u někdejšího ČSAD Praha Vršovice se tak uzavřel již v únoru.

Podíváme-li na vozy z ČSAD MHD Kladno, zjistíme, že ještě v červnu 2020 měl dopravce k dispozici 6 autobusů Karosa C 954 pro linkovou dopravu, z nichž se však konce léta dožil pouze jediný, jenž naposledy zasáhl do provozu na konci října a obratem byl odprodán Vojenskému skanzenu Smečno. Městských vozů ve verzi B 952 bychom napočítali ještě na jaře 2020 devět. S dodáním nových autobusů z produkce Scanie však byly autobusy postupně staženy z provozu. Takříkajíc hrobníku z lopaty utekl vůz ev. č. 8765 (v. č. 7737) z roku 2004 (B 952E.1718), který byl nasazován na linky příměstské dopravy až do prosince 2020. Poslední směnu si vůz odbyl dne 23. 12. 2020 na linkách PID 619 (Kladno – Lány – Řevničov) a 628 (Kladno – Mšec – Řevničov), po odpočinkových vánočních svátcích vůz už do provozu nezasáhl, neboť ho z něj vyřadilo stáří neodpovídající standardům kvality PID.

Jakýmsi jednorožcem byl svobodský vůz 1E6 9443, který nedlouho před vyřazením prošel opravou laku a oblékl si jako jediný z Karos C 954 nový korporátní světle modrý kabátek. Zachycen byl koncem února 2019 na autobusovém nádraží ve Vrchlabí před cestou do Hradce Králové. (foto: Vojtěch Mařík)

Roku 2021 se pak vedle již zmíněného vozu z pražské provozovny Arrivy City dožilo přes deset autobusů Karosa C 954E a C 956 v rámci společnosti Arriva Střední Čechy. Ta měla ještě v lednu 2020 ve stavu poměrně početnou flotilu legendárních autobusů, přesněji 42 kusů (z nichž však některé byly již odstaveny na konci roku 2019 a v lednu 2020 došlo k jejich formálnímu vyřazení). Významně řady těchto autobusů prořídly díky dodávkám nových autobusů Crossway a zároveň převodu autobusů z moravské Arrivy v létě a na konci roku 2020.

Do nového roku 2021 vstoupilo v provozu konkrétně 14 kusů, z toho 8 v kosmonoské provozovně, zbylých 6 cestující vozilo v oblasti Dobříše a Příbrami. Zatímco jihozápadně od metropole se s provozem Karos v dlouhodobém horizontu nepočítalo a všechny Karosy C 954E provozoven Příbram, Dobříš a Hořovice dožily během ledna, února a začátku března, v bývalém TRANSCENTRUM Busu měly čtyři legendy z Vysokého Mýta jezdit až do léta letošního roku. O to překvapivější bylo, když ze dne na den boleslavští „žluťásci“ z provozu zmizeli. Stalo se tak dne 15. 3. 2021, kdy vozy C 954E v. č. 10183, 10260 a 11288 z let 2005 a 2006 po ranní části dělené směny zatáhly do garáže a odpoledne již nevyjely. Úplně poslední Karosou na lince korporace Arriva byl vůz Karosa C954E.1360 RZ 5S3 6245 v. č. 11289 z roku 2006, který provoz ukončil na své domovské lince mezi Bělou pod Bezdězem a Mladou Boleslaví tentýž den po osmé hodině večerní.

V Praze a přilehlém okolí se na Karosách nejen korporace Arriva hojně vyskytoval i trikolorní nátěr systému PID. Vozil ho i vůz evidenčního čísla 9254, který byl zachycen netradičně na náměstí v Kašperských Horách na lince 143442, kam pražská provozovna Arrivy Střední Čechy pravidelně vysílala svůj autobus. Dalo by se říci, že svým způsobem předpovídal budoucnost, necelý rok po pořízení fotografie Arriva Střední Čechy ovládla, byť s o mnoho novějšími vozy, spolu s Kašperskými Horami i celý Plzeňský kraj. (foto: Vojtěch Mařík)

Pro zajímavost doplňme, že v současné době lze na linkách Pražské integrované dopravy (PID) a Středočeské integrované dopravy (PID) potkat už jen 30 autobusů Karosa řady 900, včetně čtyř vozů využívaných pražským DP na retro spojích. Na linkách Arrivy City je možné sporadicky potkat ještě tři vozy, ve všech případech se však jedná o vozidla jiných dopravců (ARANEA, Michal Pelc a Baronetto), kteří pro Arrivu City zajišťují subdodávky. Nejvíce Karos – 8 vozů – má k dispozici OAD Kolín, z toho 3 jsou určené na výkony v rámci PID.

Url: Skupina Arriva se rozloučila s autobusy Karosa